

Abonamentul

Pentru monarhie:

Pe an 6 fl. $\frac{1}{2}$ an
3 fl. $\frac{1}{2}$ an 1 fl. 50 cr.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 18 frs. $\frac{1}{2}$
an 9 frs. $\frac{1}{4}$ an
4 frs. 50 cm.

Focea apare în fiecare
Sâmbătă.

Unirea

Focea bisericească-politică.

Insertiuni

Un sir garmond:
odată 7 cr., a doua oră
5 cr., a treia oră 5 cr.,
și de fiecare publica-
țiune timbru de 30 cr.

Tot ce privesc focea
să se adreseze la «Re-
dactiunea și Admini-
stratiunea Unirii»

în
Blaș.

Anul VI.

Blaș 18 Aprilie 1896.

Numărul 16.

În fața mileniului.

De o vreme în căce politicianii
noștri conducători er de la archierei și
de la cler așteptă mântuirea națională.

Organul lor cere, ca archiereii și
preoții să respingă ori ce invitare, ori
de unde ar veni ea, la o participare
ore care în serbările milenare. Mai
mult, pe cei ce în ori ce chip ar par-
ticipa, îi asigură de disprețul celor
buni, adecă a marelui masse a poporului
român.

Trăbue să declarăm din capul lo-
cului, că ținuta acēsta a conducătorilor
noștri ne-a surprins și ne-a uimit. Cre-
deam și speram, că dōr totuși eveni-
mentele petrecute de un timp în căce
li vor fi învățat, să cugete mai cu sânge
rece și cu serioșitate.

Domniile lor trăbue să-și aducă
fōrte bine aminte, că tocmai Domniile
lor au fost aceia, cari i-au silit pe ar-
chiereii, să se restringă de la ori ce
amestec în viața noastră politică națio-
nală. Domniile lor au zis, că archie-
reii nu trăbue să participe în politica
militantă, fiind că periclitēză esistența
instituțiilor, în a căror frunte stau.
Domniile lor au zis, că politica națio-
nală au să o pōrte omeni neatirnatōri,
cari n'au ce perde a fără de interese
private de ale lor.

Și aveau dreptate Domniile lor —
în cât va.

Cel ce are să răspundă nu numai
pentru sine, ci și pentru altul, acela

chibzuesce bine ori ce pas, și nu se
hotăresce la nici o acțiune, de la care
pōte să prevadă vre o pierdere pentru
acela, pe care chemat este, să-l apere.

Unicul scut, ce ne-a mai rămas
pentru a ne păstra și desvolta indivi-
dualitatea noastră națională, sînt biseri-
cile și școlile noastre. Cele alalte tōte
ni-le-am pierdut. Dacă pierdem și aceste,
mōrtea noastră e decretată.

N'a fost prin urmare bine și cu
scop a feri de primejdie biserica și
școala, lăsând afară din șirurile de luptă
politică militantă pe aceia, cari chemați
erau, să le represinte?

Dar de altă parte scōterea archie-
reilor din șirul luptătorilor politici națio-
nali a avut și partea sa cea rea.
Cel ce n'are să pērdă nimic, pōte să
fie hasard, pōte să facă ori ce act:
consecințele nu-l pot privi, de cât pōte
indirect. Cel ce înse chemat este, să
represinte și să apere interese publice,
comori comune ale poporului întreg,
acela nu pōte juca hasard, acela trăbue
pururea să-și dea samă de urmările
faptei sale.

Tocmai de aceea a fost pagubă a
lăsa pe archiereii la o parte și a purta
o politică, ca și cum nimic n'am fi
avut ori n'am avē a perde.

Dar în sfârșit aceste sînt lucruri
trecute. Faptul e, că domniii aceia,
cari azi pretind, ca archiereii să se
espună pe sine și bisericile și școlile
lor în fața mileniului, sînt tot aceia,
cari înainte de asta pretindeau, ca ar-

chiereii să nu se amestece în politică,
ci să-și caute de trebile lor.

Ei bine, să avem iertare, dar asta
nu e cu cale.

Archiereii ocupă poziții publice în
stat, ei fac parte din una din casele le-
gislațiunii, ei sînt sfetnici născuți ai Pur-
tătorului Corōnei. A pretinde de la ei,
ca să demonstreze împotriva unei ser-
bări de stat, încuviințate de toți factorii
constituționali, înșamnă a pretinde, ca
ei să-și calce tōte datorințele împreu-
nate cu poziția și oficiul lor, să calce
jurămîntul, pe care l-au depus.

Așa ceva nu se pōte cere de la
archiereii.

Ce rămâne dar de făcut?

Ori trăbue să lăsăm pe archiereii
cu organele lor oficiōse în pace și să
nu ne grăbim a-i înfiera cu sēmnul ru-
șinii, ori apoi să ne lăpēdam de ei și
de instituțiunile, pe cari le represintă,
urmând o cale contrară.

Nu e vorbă, a striga în gura mare
e lucru ușor, a perora frase gădilitōre
e împreunat și cu popularitate; e înse
neplăcut a spune adevērul.

Archiereii au să înōte împotriva
curentului, și au să înōte așa, în cât
să nu se cufunde pe sine și instituțiu-
nile, pe cari le pōrtă pe umeri, în adân-
cul oceanului.

Asta ar trebui să o bage bine în
samă, cei ce bagă vină archiereilor și
organelor lor oficiōse.

Dar e și nostimă învinuirea ar-
chiereilor. I-ați dat în lături, ca să

Feuilleton.

În anul 2000.

Fragment din istoria culturală a viitorului.

Comunicația va ajunge la o dezvoltare,
pe carea noi nu o putem nici visa. Se vor
face căi de fer largi, pe cari nu se vor mi-
șca mai mult trenuri făcēnd toiu asurđitoriū
și lăsānd în urma sa fum puturos, ci tot la
zece minute va luneca lin și fără larmă câte
un vagon în forma unui palat. Vagōnele ac-
cestea vor înainta cu o viteză de 150—200
km pe oră, dar nu vor deraila, de ore ce
partea rōtelor, ce ajunge în laturea internă
a șinelor, e de 0.5 m, și de ore ce spațul
dintre cele două șine e fōrte larg. Călătoria
în vagōnele aceste se va face după un tarif,
care-și va da puțința de a trece pentru o
corōnă de-a Junguul Austro-Ungariei. Din
Scoția până pe insula Ceylon, din London
până în Peking, din Petersburg până la Ca-
pul bunei speranțe în locul trenurilor acelora
mici și înguste, în cari sîntem așa zicēnd
pachetați în nisce lădițe, dar cu tōte acestea
ne închipuim, că călătorim fōrte comod, se
vor face căi de fer de 10 m de largi și cu

mai multe șine, cari împedecă ori ce derail-
are și face cu puțința o fuțime colosală a
călătoriei. Pe căile aceste vor luneca ote-
luri aranjate cu tot confortul și printre ele
câte o vilă călătōre. Acēsta din urmă se va
clădi din bronz de aluminiū săă din yxiū.
Păreții ei vor fi umpluți cu celuloid împede-
cătoriu de căldură și de recelă. Pe coperi-
șul lor, ce va avē formă de terasă, vor fi
grădina și filigorii drăgălașe. Internul vilei
va fi aranjat în mod fōrte bogat. Ea firesce
că va fi provēdută și cu țevi, cari vor respāndi
rēcorire, când vila va ajunge prin ținuturi
tropic. Vilele de felul acesta vor concede
privatierului, inginerului și neguțatorului
ambulant, să se mute cu familie cu tot în
ori care punct al uscatului de pe fața pā-
mîntului, fără ca dōmna să fie silită a-și pā-
rāsi locul de dulce far niente de la ferēsta
balconului ori domnii a-și pārași bureauul.
Dacă vila ajunge la jumătatea înălțimii lui
Chilimangiaro ori la tērmul insulei Ceylon,
ea se scōte din șinele căii de fer, se împinge
într'o poziție frumōsă, și după ce a petrecut
câtă va vreme acolo, se întōrce pe sesonul
petrecerilor la London, Paris, Berlin ori Vi-
ena. Se înțelege de la sine, că vila acēsta
se pōte transporta și pe nāi de vapor pentru

scurtă petrecere de vară între munții de-
ghetă ai polului nordic ori pentru sesonul
de vinătōre de chiți la polul sudic. Ideea
pare a fi îndrāznētă, — dar ore omeni de
aceia, cari dispun de miliōne, nu călătōresc
deja și în zilele noastre în salōne, în cari lo-
cuesc și prānzesc și dorm după plac?

Tot cam asemenea se vor îngriji și în
alte privințe de ușurarea comunicațiunii.

Din o dezvoltare așa de uriașă a comu-
nicațiunii va urma apoi o cultivare mai si-
stematică a feței pāmîntului. Căci nici un
sistem nu va putē să schimbe faptul, că o-
menii se nutresc cu grāū, vin, ulei, lapte și
carne și se îmbracă cu lână, bumbac, in,
cānepă și pele. Omenii vor jura pace pe
câte 50 de ani. Așa miliōnele de tineri,
cari an de an trăbue acum să se deprindă
în arta militară, se vor putē cuprinde cu lu-
cruri mai de folos. Ei vor planta câte va
miliōne de eucalyptus în Mesopotamia și așa
vor face din țara acēsta vastă o țară sănā-
tōsă, o vor canalisa apoi după un plan bun,
vor zidi într'insa câte va cetăți uriașe și o
mulțime de alte cetăți mai mērunte și vor
face, ca țara acēsta să fie erāși grānariul și
grădina lumii. În statul acesta internațional
vor muta apoi pe spese erariale sutele de mi

nu se mai amestece în politica militantă, ca nu cum va să periclitizeze instituțiile noastre, și acum cereți, ca tot ei să se pună a aranja demonstrațiunile împotriva milenului.

Asta e datorința Dvostre, de cum va aflați necesară și politică să vre o demonstrațiune. Domniile vostre nu riscați nimic, nu perdeți nimic, — cel mult libertatea personală. Archiereii noștri pot risca o mulțime de instituțiuni, cari singure numai garantează desvoltarea noastră.

Lăsați dar în pace pe archierei, lăsați în pace bisericile și școlile. Er Dvostre ori vă acomodați după ele, ori apoi faceți altfel, după cum resonul Dvostre politic vă dictează.

Cereți, ce și cât se poate. Nu cereți aceea, ce la nici un cas nu se poate!

Conferință națională. — La un articol al „Gazetei Transilvaniei“, în care se urgitează, să se concheme conferința bărbaților de încredere ai partidului nostru național, Tribuna din 3/15 a. c. răspunde: „Din isvor sigur putem încredința pe „Gazeta Transilvaniei“, că încă de multă vreme tocmai acesta a fost și este îngrijirea de căpetenie a dlui Dr Rațiu și că în scopul de a se pute conchema și consulta bărbații de încredere ai partidului nostru național s'au și făcut deja pregătirile necesare.“

Acest comunicat organul acreditat al partidului național român îl recomandă spre știință.

Inima țării. — Budapesta se asemănă din ce în ce tot mai tare Parisului în privința aceea, că Budapesta e Ungaria, pe cum Parisul e Franța. De aceea e de mare interes tomul lui Körösi, în care el ca director al statisticei comunale a Budapestei dă deslușiri despre locuitorii acesteia pe baza conscripției din 1891.

Budapesta pe la anul 1870 avea numai 270.476 locuitori. Din numărarea făcută în anul 1881 au rezultat 355.682, din cea făcută în anul 1891 au rezultat deja 446.611

locuitori ai Budapestei. Pe lângă creșterea acosta a decrescut relativ, adică în procente, numărul catolicilor de la 72.33 % din 1870 la 64.71 % din 1891, pe când Israiții au crescut de la 16.6 % la 21.03 %, reformații de la 4.81 % la 7.42 %, luteranii de la 5.29 % la 5.59 %. Catolicii adevărat că formeză deci încă și acum majoritatea absolută a populațiunii din Budapesta, dar relativ decresc foarte repede, și fiind că sînt reprezentați în clasa muncitorilor în proporție mai mare, stau în apoi a celor alaiți și în privința culturii. Dintre 100 de analfabeți din Budapesta cad pe catolici 29.09, pe reformați 21.9, er pe Israiții 20.49.

În legătură cu datele statistice e interesant raportul, ce-l fac doi misionari presbiteriani din Anglia în organul „The scattered mission“ în Ianuariu a. c. Ei zic în raportul acela următoarele:

„În 20 am ajuns în Budapesta. Budapesta e unul din punctele jidovesci cele mai interesante ale continentului. După număr Jidovii aci sînt mai tari ca în Viena, căci din 520.000 ei sînt 120.000. Comerțul și finanțele sînt aproape de tot în mâinile lor. Abia este vre o întreprindere, carea n'au poruit-o și nu o spriginesc ei. Eră puterea lor politică e așa de mare, căt de unăzi au schimbat legea chiar în interesul lor. Antisemitism apert abia există, de și în poporul mai necult de la sate se poate observa un anumit sentiment anti-jidovesc. Căt de paradoxă e acum poziția Jidovilor în lume. Ei sînt un popor, care nu se poate număra între națiunii, și totuși nu este națiune pe pămînt, în a cărei politică Jidovii să nu fie factor puternic. Desprețuții de toate națiunile, totuși au mare parte în guvernarea națiunilor. — Ungaria acum se poate numi raiul jidovimii. Nu e mirare, dacă mulți dintr'înșii se mărturisesc a fi Magiari așa de zeloși.“

Serbătorii liniștite. — Pe cât de mare a fost entuziasmul, când s'a slevat cestiunea serbărilor milenare, pe atît de mare e apatia și deprimarea generală în ajunul acestor serbări, Înși și Magiarii, cari au causă de a se bucura, sînt rezervați și puși pe gânduri,

când contemplăză miseria și desolațiunea, ce a produs-o în țară domnia liberală. Bărbați cu idealuri mai înalte sînt dați de o parte, eră cărma țării a ajuns pe mîna unor omeni ca Bánffy, cari sînt numai un instrument în mîna celor ce sub pretext, că promovează binele țării, formeză un consorțiu de interese materiale spre a o exploata mai ușor. Acosta nu o zicem numai noi, ci o susținziarele magiare, cari nu sînt în soldul guvernului, nici în al liberalismului jidovit. Așa „M. All.“ în numărul din 15 Aprilie sub titlul de mai sus scrie:

„Prete două săptămîni își ieau începutul serbărilor milenare. S'ar conveni, ca dacă nu din pregătiri, cel puțin din insuficiențe să vedem ceva. Dară națiunea acosta e deprimată, obosită, politica ingrată a obosit cu totul spiritele, pentru aceea nu cu bucurie, ci cu adevărată resignațiune privesc la viitorii.“

„Nimeni nu poate nega acosta deprimare națională; doră cine are ochi, cine scie ceti în inimă, acela trebuie să vadă acest indiferețism intristătoriu, trebuie să-i caute și cauza. Și ce alta poate fi cauza, dacă nu liberalismul, succesele înăbușitoare de spirite ale liberalismului?“

„Încurcătura situațiunii generale, potențarea miseriilor sociale, stricarea moralei politice, corupția politică, toate sînt produsele liberalismului. Și fiind că sărăcirea, ce vine în urma lor, a îngreunat și câștigarea celor de lipsă la subsistența de pe o zi pe alta, nimeni să nu aștepte entuziasm de serbătoare de la acosta națiune sărăcită, coruptă.“

„Cum s'ar pute spera, ca la serbătorile milenare națiunea să se ridice din letargia sa, dacă și în aceste serbătorii voesc numai a glorifica liberalismul cu omeni ca Szilágyi Dezső și Bánffy Dezső. Dară insuflețesc-se cineva pentru politici, cari conduc? Reprezintă ei vre un ideal mare, vrednic sînt, să îndrepte destinul națiunii? Să pășescă înainte, cel ce s'ar sci însufleți pentru Ungaria milenară sub conducerea politicilor de azi . . . și-l vom invidia ca pe cel mai naiv spirit al globului pămîntesc.“

„Epoca actuală depravată nu poate avé

de omeni neactivi și neproductivi, cari umplu cele alalte țări și îngreuază traiul. Regimentele acelea se vor apuca apoi de colonizarea Africeii nordice. Aci încă se vor pute aședa apoi căte va milioane de omeni. Dacă vor fi isprăvit și lucrul acesta, se vor apuca de a face locuibilă Sahara săpând fântăni artesiane și plantând atâtea sute de milioane de finici, căt un sac de curmale, de pomele acesteia dulci și nutritoare, s'ar face mai ieftin de căt astăzi un sac de cartofi. Apoi se vor apuca de cultivarea Americii sudice. Vor face linii de comunicație pe apă și pe uscat prin pădurile cele uriașe, cari acoper pămîntul dintre rîurile Orinoco și Maranon, și vor lucra pămîntul cu tot felul de mașini agronomice electrice. Așa vor pute apoi să trăescă pe pămînt de patru zeci de ori mai mulți omeni de cătî trăesc pe ei astăzi.

Regimentele acelea vor săpa apoi diferite canale folositoare, întâiu și mai întâiu pe cel de Panama, unde se va face locul cel mai mare de staționare a mărfurilor din America de Nord și de Sud, din Europa, Africa, Australia și Asia. Se va nasce acolo o cetate a speculațiunii și a mamonei, a lacomieii de averi și a câștigului. Dar și de la Bordeaux până la Marseille, de la Triest și Venetia până la Genua, de la Leith până la Glasgow, între Marea Oștică și Marea Negră, între Marea Negră și Marea Caspică, între

Marea Negră și Marea Persică se vor face ast fel de canale. Apoi se vor zidi diferite punți uriașe de yxid. O astfel de punte se va zidi prete Canal între Anglia și Franța. Ea se va compune din 10 arcuri de câte 10 km răsămându-se pe stîlpi, a căror înălțime va fi cam de 200 m de-asupra apei. Atari punți se vor mai clădi și pe airia, bună oră între Italia și Sicilia, prete Bosfor, între Spania și Maroc, între India și Ceylon.

Principiul reunirii încă va aduce rōde uimitore. Căci în zilele noastre omenii abia știu, ce înșamnă a îndrepta banii, înrușința, voința alor zeci de mii de omeni spre acela-și scop. Cetatea viitorului va pune principiul acesta în praxă și în viața privată. Ea se va uniforma tot mai tare după anumite reguli polițiale și igienice. Se vor ridica căsi uniforme cu câte 25—30 etajuri și se vor împreuna cu punți elegante, și pe terasele de-asupra lor se vor aranja grădini frumose cu filigorii și cu cascade. Se va introduce obiceiul, ca omenii să se cerceteze imprumutat în grădinile acesteia în înălțime de 80—100 m. Stradele se vor scuti cu coperiș de sticlă în contra ploilor și ninsorii și se vor folosi numai pentru comunicare în afaceri de negoț și de industrie. Ba cu timpul cetățile se vor uniforma încă și mai tare așa, căt mai pe urmă se va pute zice, că fie care cetate va forma o singură casă uriașă.

În viața zilnică și casnică încă se vor manifesta rezultatele reunirii forțelor. Așa se vor abroga bucătăriile private. În anul 2000 omenii nu vor pricepe, cum în o cetate de 100.000 de locuitori odinioară se consumau zilnic de patru ori cel puțin câte 10.000 de aprinjore în 10.000 de bucătării prin 10.000 de servitoare, pentru ca în 10.000 de captore să se aprindă și nutrească cu mare greutate 40.000 de foculețe, pe lângă care purcedere se perde un capital enorm pe zidirea bucătăriilor și a captorelor, pe vase, pe material de foc, pe susținerea și simbria bucătăreșelor. Și rezultatul? Se făceau toiū, fum și serum, miros greū, lături, cenuse și multe altele, pentru ca să se ferbă și frigă mîncările încet și nu prea bine, pe când acosta o poate face cu mult mai bine, mai repede și mai ieftin pentru cetatea întrégă o culină contraiă cu ajutorul electricității și sub inspecțiunea cel mult a lor 200 de bucătari.

Pote ca va fi de interes pentru gospodărie, să-și facă o închipuire despre ordinea de zi a lucrurilor economice în anul 2000. La 7 ore dimineața în un cadru aplicat la pārete apare în litere telegrafice meniul cuprîndînd după abonamentul I, II și III cāte 50 de feluri de mîncări porțiunea a 10 cr. Gospodărița esaminează meniul și cu un aparat electric atinge dintr'insul mîncările acelea ale abonamentului, cari îi conviu. La

sărbători, nu p \acute{o} te ave pricepere pentru evenimentele istorice înălțătoare de suflet. T \acute{o} tă gloria, tot idealismul trecutului măreț este un concept fără val \acute{o} re înaintea generației, care a parcurs până în capet liberalismul străformat în utilitarism.

„D \acute{o} u \acute{e} s \acute{e} pt \acute{e} măni ne despart de sărbătorile ofici \acute{o} se. O \acute{r} e put \acute{e} -va serba o țară enervată, o societate, ce a pornit spre descompunere? Pustietatea înfiorătoare a dispoziției generale dă r \acute{e} sponsul. Și r \acute{e} sponsul acesta sună așa: Nu!”

Tabloul, în care ni-se prezentă aci stările actuale din patria n \acute{o} stră în ajunul sărbătorilor milenare ale națiunii magiare, e destul de posomorit, și trebuie să recunoscem cu adevărată părere de rău, că el cor \acute{e} spondue cu fidelitate realității. Naționalitățile nemagiare simțim cu mult mai greu de cât Magiarul miseriile vieții de stat, cu atât mai virtos, că favorurile, în cari se împărtășesc Magiarul, n \acute{o} u \acute{e} ne sint deugate. Unica mângăere ne este, că noi nu purtăm vina la nimic. Pe cale artificială am fost dați la o parte și desconsiderați, eră cei ce ne-au desconsiderat, s'au dovedit incapabili de a conduce țara la prosperare și înflorire.

Revistă bisericescă.

Din Patrie.

Societatea catolică a Sfintului Ștefan și-a ținut în 16 a. c. a 43-a adunare generală, la care au luat parte mai mulți membri ai episcopatului catolic și ai aristocrației înalte, pe cum și alți bărbați catolici distinși. Primatele Vaszary în cuvintul de deschidere accentuează, că știința și prosperarea materială, după cari nisuesce azi omenimea, au puțin preț, dacă ajungerea lor se întâmplă prin neglijarea culturii religioase-morale. Dec \acute{i} când nisui după știința omenescă, să ne însușim și știința lui Isus Chistos, care nu nimicesce, ci ilumină știința omenescă.

Sin \acute{o} dele diecesane ale bisericii gr.

or. române s'au deschis în Sibiu, Arad și Caransebeș în Dumineca Tomel.

Congresul bisericii s \acute{e} rbesce pe cum anunță ziarele din Pesta, nu se va convoca nici în anul acesta. Br. Bánffy nu a fost mulțăm \acute{i} t cu rezultatele conferinței, ce a convocat-o în Budapesta, pentru aceea nu implinesce dorințele S \acute{e} rbilor de a li-se concede sinod.

În ședința din 11 a. c. a conventului general al bisericii ev. reformate transilvane a erupt pe față neînțelegerile între Aiudeni și Clușeni. C \acute{e} ști din urmă în frunte cu superintendentul Szász Domokos au ridicat un frumos seminar teologic în Cluș, dară nu au cu ce-l susține. Acum au voit, să mute teologia calvină de la Aiud la Cluș, și din averile ei să susțină noul seminar. Aiudeni s'au opus din t \acute{o} te puterile, eră președintele n'a admis la desbatere cestiunea ac \acute{e} sta.

Roma.

În prima zi de Paști Sfinția Sa Leo XIII a celebrat s. liturgie în capela Sixtină fiind de față preste 1200 de persoane din clasele cele mai înalte italiene și străine.

În 10 a sosit în Roma episcopul de Limoges (Franța) în fruntea unei cete num \acute{e} roase de peregrini francezi, cari pretutindenea au fost întâmpinați cu deosebită simpatie.

În 11 Papa a primit în audiență pe trimisul rusesc Gorski, care probabil va fi cercat, să stator \acute{e} sca modalitatea, după care să fie reprezentat Pontificale Roman la încoronarea țarului.

Franța.

Cabinetul Bourgeois a mărit cele mai multe poziții ale budgetului, numai poziția referitoare la cultul bisericesc a sc \acute{a} rit-o cu 716,000 frcs. Din 1878 mai pe fie care an se reduce budgetul cultelor cu cate va sute de mii de frcs.

Mai semnificativ este, că numai față de biserica catolică, a cărei averi le-au secularizat cu obligamentul de a o provede cu cele de lipsă, e statul avar. La puținii protestanți și la Israeliți statul le vine în ajutor cu sume destul de considerabile. Francmasonii, cari au puterea în mână, numai de biserica catolică se tem și o ur \acute{e} sc, și de aici se esplică tot lucrul.

Bulgaria.

Printul Ferdinand, pe cum se vede, nici după jertfirea lui Boris nu are fericirea (!) de a-și depune omagiile la picioarele țarului. Acesta mai pretinde, ca Bulgarii să se supună din nou patriarhului icumenic din Constantinopol, și să înceteze schisma bulgară. Esența schismei zace în organizația națională a bisericii bulgare și în poziția specială, ce o are esarchul bulgar față cu patriarhul icumenic. Poporul bulgar fără deosebire de partid n \acute{e} gă esistența schismei și declară, că în interesul patriarhului nici nu va abize de autonomia bisericescă. Bulgarii privesc în patriarhul icumenic un organ al intereselor și aspirațiilor paneline, pe cum a și fost el în decursul celor 500 de ani ai domnirii turcesce. Atitudinea resolută a poporului bulgar în afacerea împăcării cu patriarhul arată, că pretensiunea țarului nu se va realiza, și țarul va rămâne și în viitor rece față de Bulgarii și mai ales față de Ferdinand, care nu e în stare, să-i înduplece la împăcare. Raporturile dintre Rusia și Bulgaria nu au devenit intime nici prin jertfirea lui Boris, căci colosul de Nord nu se mulțămesc cu jertfirea unui prunc nevinovat, ci așteptă sacrificiul n \acute{o} u.

Revistă politică.

Afaceri interne.

Sâmbătă s'a terminat desbaterea generală asupra budgetului ministeriului de agricultură, eră Lun \acute{i} s'a început desbaterea specială tot cu r \acute{e} c \acute{e} la și lipsa de interes de mai înainte.

Mart \acute{i} la poziția colonisărilor Ugron se declară în contra fideicomiselor și latifundiile nu le p \acute{o} te aproba nici din punct de vedere economic. Posesorii latifundiilor sint numai usufructuarii pământului și pentru aceea nici nu p \acute{o} rtă grije de el ca adevărații proprietari. Asemenea prov \acute{o} că resens și împrejurarea, că dominiile statului se esarendă numai în complexe mari la întreprindători mari, cari apoi le subarendă cu prețuri mai mari. Mai zice, că prin efectuarea înțel \acute{e} ptă a colonisării s'ar put \acute{e} rezolva și cestiunea de naționalitate, de o \acute{r} e ce este cunoscut, că agitațiunile naționaliste sint mai mari în acele ținuturi, unde e mai mare și miseria. Dacă se va purta grije, ca Ard \acute{e} lul să-l ocupe magiarimea, fie și pe calea colonisării, în acel moment va fi încetat și cestiunea ardel \acute{e} nă.

Ministrul Darányi e consciu de importanța colonisărilor, acum înse află de consult, să aștepte, până se va ved \acute{e} succesul colonisării deja făcute.

Mart \acute{i} s'a terminat desbaterea spe-

12 o \acute{r} e, timpul dejunului, și la 5 o \acute{r} e după am \acute{e} zi, timpul prânzului, sună un clopoțel în un scriu. Gospodărița deschide scriul, iea dintr'insul blidele cu bucate, cele alalte blide și fărufii de masă și le aședă pe masă. În scriu le-a adus electricitatea. După dejun și după prânz gospodărița adună de pe masă t $\acute{o$ te, le pune în scriu și-l închide, și ele dispar în același mod misterios, în care au venit. — Ce lucru simplu! Ast fel fiesce care gospodărița scie tot de una până la un cruceriu, cât spesedă pentru mâncarea zilnică, stăpânul nu se mai tânguesce, că mâncările n'au succes ori au prea întârziat, locuința nu se murdăresce. — Dar atunci ce vom sc \acute{i} face cu vremea? vor întreba p $\acute{o$ te uneie econ \acute{o} me bune. Ele nu se gândesc la aceea, că străm \acute{o} șele și m \acute{o} șele lor încă erău apr \acute{o} pe să despereze, că nu vor mai ave să t \acute{o} rcă și să țese ele t $\acute{o$ te albiturile familiei, nu vor ave să c \acute{o} că pâne o dată ori de d \acute{o} u \acute{e} ori pe s \acute{e} pt \acute{e} măni și să aranjeze din când în când câte o sp \acute{e} iere generală de rufe. Femeile tot de una sc \acute{i} u, să se cuprindă cu multe ori cu puține. — De altm \acute{i} ntrea în casele din anul 2000 fiesce că nici vorbă nu mai pote să fie despre o monstruositate ca sp \acute{e} larea de rufe. În 2000 lucrul acesta va fi un anacronism deja și numai din cauza, că omenii vor purta toți albituri de hârtie. Ciub \acute{e} rașele, în cari se spală în zilele n \acute{o} stre rufe, și f \acute{e} r \acute{e} le de calcat le vor pl \acute{a} ti f \acute{o} rte bine neguțătorii de anticități.

Unii din cetitori cetind acestea vor suride cu necredință și pe auctor îl vor privi de un fantast. Dar ce ar fi zis ori și-ar fi gândit un cive liniștit de acum sint o sută de ani, dacă o \acute{r} e cine l-ar fi spus, că preste o sută de ani omenii vor călători în trenuri lungi m \acute{a} nate cu putere de vapor și călătorind așa vor ajunge de la Berlin la Roma în 48 o \acute{r} e, și că pe n \acute{a} i m \acute{a} nate asemenea cu putere de vapor vor trece în timp de o s \acute{e} pt \acute{e} măni din Europa în America, că în cetăți vor umbla pe strade car \acute{e} m \acute{a} nate de electricitate, ba că omul se va pune pe un aparat cu d \acute{o} u \acute{e} r $\acute{o$ te și-l va m \acute{a} na așa de repede, cât nu va fi cal, care să țină rost cu el, că pe un drot omenii își vor scrie unul altuia ori vor conversa din depărtările cele mai mari, că în fiesce care zi omenii din marginea cea mai apusană a Europei și din America vor ceti în foi, ce s'a întâmplat cu câte va o \acute{r} e mai înainte în Sina și în Iaponia ș. a. m. d.? — Omul v \acute{e} cului al 18-lea curtenet \acute{e} fiind n'ar fi zis nimica, dacă l-ar fi spus bazaconiile acestea, dar ajung \acute{e} nd a casă te-ar fi judecat zic \acute{e} nd soției sale: „Pagubă de omul acela. El tot de una era de înțeles, dar acum i-s'au cam smintit ererii. Așa o p \acute{a} tesce, cel ce-și bagă nasul în nori voin \acute{d} , să scie firea fulgerului. Se vede, că fulgerul i-a cam p \acute{r} ilit ererii.”

cială a budgetului de agricultură, era Mercuri s'a început desbaterea generală asupra budgetului ministeriului de finanțe.

La desbaterea budgetului ministeriului de finanțe Molnár József arată, că clasa agricolă este preste măsură apăsată cu tot felul de dări, cari ar trebui să se reducă fără amânare. E scandal, ce se întâmplă cu administrarea dării comunale. Din darea de consum pentru spiritușe statul încasază 50 milioane, ceea ce face 3 fl. pe cap. E condamnată procedura de a esarenda regalele din câte un comitat numai la aceeași persoană, prin ce se aședă în comitate câte un despot în persoana arendatorului, cari pe lângă cele 70 milioane, ce le dau la stat, mai infundă 40 milioane fl. în buzunarele sale. Wekerle a tradat mare superficialitate, când a început cu reforma valutei, care nici de cum nu a succes, neputându-se procura aurul de lipsă.

Comisiunea parlamentară pentru determinarea quotei în ședința ținută Marți a pertractat nunțul comisiunii austriace, prin care se pretinde ridicarea quotei pentru Ungaria la 42.50%. Comisiunea ungară considerând situațiunea economică a Ungariei s'a declarat pentru susținerea quotei de până acum.

Joi s'a și terminat desbaterea generală a budgetului ministeriului de finanțe și s'a început desbaterea specială. Deputații guvernamentali, ca să nu se amâne desbaterile, nu se însinuă la cuvânt, ci numai votează.

Anglia.

În Africa sudică era a erupt război între armata engleză și locuitorii din provincia Matabele. În luptele de până acum Anglezii au ieșit învingători, dar au suferit pierderi considerabile.

La întrevinerea ambasadorului englez din Constantinopol guvernul turcesc a declarat, că iradéua, pe basa căreia au fost provocați străinii, să părăsască Asia mică, nu intenționează alungarea misionarilor anglicani, ci a indivizilor, cari ieaș parte la agitațiunile revoluționare.

Italia.

Împăratul și împărătesa Germaniei în călătoria lor prin Italia au cercetat în 11 a. c. și Venetia, unde au fost întâmpinați de către regele Umberto. Întâlnirea a fost cordială, era primirea din partea cetățenilor cât se poate de solemnă. Întâlnirii domnitorilor oficios i-se ascrie numai caracter privat, dar ea are și însemnătate politică. Părechea domnitore germană a folosit ocaziunea călătoriei spre a mângăia Italia în urma catastrofei de la Adua și spre a-i dovedi, că acea catastrofă nu a slăbit întru nimica întreita alianță.

Din Africa vin sciri îmbucurătoare pentru Italiani. Dervișii au fost siliți, să se retragă de la Tueruf și Gelasit cu pierderi mari. Oștea regelui Menelic este la Antalo. La retragere a suferit mult din partea populațiunii indigene, care a atacat transportul de proviant și a desarmat și ucis pe ostașii rămași în urmă.

Meditațiuni

asupra stărilor din provincia bisericăscă gr. cat. română de Alba Iulia Făgăraș.

(Continuare.)

Misiunea principală a scaunului mitropolitan este susținerea unității solidare în întregul corp moral al provinciei mitropolitane, unitate în simțiri, cugete și fapte. Înainte de toate trebuie să fie uniți cu legătura canonică a sufraganeității toți episcopii dieceselor sufragane cu mitropolitul, care o prescrie foarte frumos și precis Bulla papală „Ecclesiam Christi“ din III Kalendas Decembris 1853. Unitate nu numai în credință, ci unitate în rit, disciplină și administrație, unitate în creșterea clerului tânăr în seminare, identitate în modalitatea administrării fondurilor diecesane de toate plesele, unitatea solidară în conducerea institutelor culturale clădite din sudore românească, solidaritate și identitate în toate interesele și unitate și solidaritate în lupta în contra inamicilor bisericii și nămului nostru, a cărora număr e legion, o ast fel de unitate solidară, cât pe cum Capii celor trei diecese sufragane, așa și întregul cler să fie unit într-o toată cu suflet și inimă de focalariul mitropoliei, de Blaș.

Dar ore de un restimp cam lung apăsă-se după momentositatea recerută și pretinsă în mod imperativ de viitorul și înflorirea întregii provincii mitropolitane acest spirit al solidarității cu centrul, cu focalariul comun Blaș, ori se apăsă Scaunul mitropolitan numai de un for de apelată în cause procesuale de ale privaților, bună oră cum era odinioară Strigonul? Durerea durerilor! că nu numai nu este condus în agendele sale clerul întregii provincii mitropolitane de spiritul solidarității dictat și prin legătura ierarhală, ci se vatămă legăturile unității în mod foarte simțit și pregnant de urmări daunăcioșe parte și până acum simțite, parte neprevăzute pentru clerul și poporul român. Și ore cine va fi răspundătorii înaintea posterității, și la judecata cea din urmă cum vor sta față în față cu umbrele clarificate ale marilor Arhieri, cari au apărat în sinul lor sguduit de furtune clenodiile scumpe ale bisericii și nămului nostru, religione, rit, limbă și datini strămoșesci, — cari sau din nepăsare s'au din interes nesocotesc sfinta legătură a unității și solidarității în corpul moral al provinciei noastre mitropolitane? Cei cari conduc biserica, nu e iertat, să aibă alt motor al faptelor sale de cât prosperitatea temporală și salutea eternă a celor conduși printr'înșii. De și „exempla sunt odiosa“, totuși să-mi fie iertat a înșira unele spre comprobarea aserțiunilor mele.

Nu este unitate în rit, pentru că de și actul sfintei uniri închiate cu biserica Romei ne garantază dreptul de a susține ritul și disciplina s. Bisericii grecesci orientale, totuși acela se alterează. Ori nu e vatămarea frapantă anticanonice lăpădarea limbii noastre române din s. Liturgie și otruderea limbii străine în locul aceleia? Ori doră se scusa cei păcătoși cu aceea, că uitând credinciosul popor limba sa română nu ar pricepe cultul divin? Ore catolicii de ritul latin pentru ce nu lăpădă limba latină din liturgie, ba nici din ritual, pentru că aceea de loc nu o pricepe poporul, ba nici partea mare a inteliginței? Și ore cu a cui autorizare se scote din biserica română limba poporului, ce a

supt-o cu laptele mamei sale? Și cine pōrtă vina, că și-a uitat poporul român limba sa în unele părți așa, cât acuma numai s. Liturgie și predicăția în limba străină o înțelege? Preoții cei păcătoși, cari au condus pe rând acelea turme nefericite, cari de dragul alor ore câți va nădrăgari renegați au început a conționa în limba străină mai întâiu la înmormintări, după aceea în s. biserică. Aspră va fi judecata acestor păstori necredincioși în ziua cea înfricoșată. Dacă acești nămiți ar susține legătura cu focalariul Blaș, cu centrul unității, nu ar fi alunecat la crima mortală de a călca în picioare cel mai scump tezaur al bisericii și nămului nostru, adică limba și ritul. Ori nu știu dinșii, că în limba sa trăește fie care neam, și până atunci trăește, până când are limba? Apoi nici un poporan de al lor nu s'a născut cu limba străină în gură; pentru ce nu și-au condus școlă în spirit și limbă românească, că în școlă se crește poporul și din sinul ei se predă bisericii?

Nu este unitate în spiritul educațiunii clericale seminariale, pentru că câte seminare, atâtea metode: în unul domnesce limba română ca limbă populară a bisericii gr. cat. rom., în altul limba propunerii e cea latină; în diecesa Oradei mari se crește tinerimea clericală în seminariul catolic de ritul latin, unde sînt adănați tinerii cu spiritul magiarismului și sînt hăduiți și persecutați, când cutéză a arăta celea mai inocente semne de spirit național român. Și ce urmare tristă are această creștere a clerului? Aceea, că limba de conversațiune a clerului român din diecesa Oradei mari, dacă țese în cura animarum, e cea magiară, — onore excepțiunilor, dar „rari nantes in gurgite vasto“, — ba limba familiară în casele preoților e cea magiară așa, cât sucrescențele, mai virtos ficele, numai după ce ajung la etatea de 10—12 ani, își însușesc din școlile române de fetițe limba română, care a trebuit să o sugă cu laptele mamei și să o învețe de pe buzele lor. Dar ore câte foi române se cetesc de către clerul român din această diecesă? „Unirea“ în câte esemplare se spedéză, până când „Magyar Állam“ nu lipsesce de pe masa nici unui preot român? Spre a magiarisa pe Românii din părțile acestea, nu trebuie să se opintescă așa tare șovinismul domnitorii, când însuși clerul român și familiile aceleia îi dau ajutorii. Ore acești nămiți cum vor da samă la judecata cea din urmă despre turmele răscumpărate cu sânge dumnezeesc, pe cari le-au tuș și muls și le-au condus la pășuni călbejitoare? Cu ce conștiință sufletească mănca acesti preoți prescura frămîntată cu sudore românească?

Ba nu este unitate nici în una și aceeași diecesă. Diecesa Gherlei se subîmparte în patru părți, adică Ardelénă, districtul Năsăudului, Ungureană sau Marmățiană și Selăgeană. Această subîmpărțire e reprezentată și în seminariu în gremiul clerului tânăr; spiritul separatismului, dacă nu al urei, domnesce între dinșii după părțile diecesei: teologul din părțile Marmățiane și Năsăudene încă ca alumn al seminariului e conștiu despre dreptul nedisputabil, că după absolvirea cursului va fi aplicat conform născerii sale în district, sau în Marmăția; cei născuți din Ardeal și Selăgiu se mai aplică și mestecați. E lucru știut, că Marmăția și țara Oașului e locuită de popor curat român.

Și ce să veți? Clerul, care-și arogă drept ereditar la acelea parohii grăsuțe, a introdus limba magiară în familiile preoțesci — onore excepțiilor — așa, cât am vorbit cu fiica unui protopop, carea a declarat: „Nem tudok oláhul!” și fiii preoților numai ea clerici primii în seminariu învață limba română. Dacă s'ar dirîma acest zid chinezesc, și ar avea intrare în acele părți și preoți născuți în părțile ardeleni și selăgene, s'ar mai curăți orizontul vieții sociale de miamele infectate, și i-ar prinde rușinea pe acei preoți, cari înșiși au luat asupra să misiunea magiarisării față de acel popor român verde ca stejarul codrilor, care nu scie nici o bôbă unghuresce. Se obiecționază, că nu se pôte amalgamisa diecesa, până când fondurile părților ardeleni ale diecesei nu se vor ridica până la nivelul celor unghurene. Dar pentru ce nu se ridică de atîta vreme, de când s'a înființat diecesa Gherlei, adecă de 40 de ani? O parte din fonduri după proporțiunea parohiilor cu ocaziunea dismembrării de către diecesa Făgărașului o au adus parohiile Gherlane cu sine, er de atunci contribuie clerul în fie care an, și încă la fondul viduo-orfanal de un șir de ani câte 4 fl., er preoții căsătoriți cu fiice de mireni ori din altă diecesă câte 200 fl. Unde sînt banii? Pentru că o sermană preutesă veduvă de rămâne cu 12 orfani, numai 40 fl. pensiune capătă, de și cu mult mai numeroși sînt preoții veduvi, de cât preutesele veduve.

Nu este uniformitate în manipularea fondurilor diecesane. Diecesa Gherlei manipulează banii fundațiunilor prin acordarea de împrumuturi privaților, cea mai necorespunzătoare manipulare față de bani fundamentali, pe cum documentează exemplele; pentru că în diecesa Gherlei mai an au fost 14.000 fl. interesele restante ale fondului viduo-orfanal neincassate de la privați. Cum stăm azi, nu nu scim, că de doi ani rațiunii detaiate despre fondurile diecesane nu s'au dat. Cea mai potrivită manipulare a banilor fondurilor diecesane ar fi prin oficiul caselor centrale organizînd în gremiul fie cărei diecese. Ar fi consult a se depune banii la institutele de credit și de economii românesce, pe cum se practică în diecesa Oradei mari. Pentru conducerea și supravegherea afacerilor fondurilor diecesane ar fi de necesitate imperativă a se constitui comitete mixte sîrătătoare din membrii venerabilelor capitule și din reprezentanții clerului estranei în proporțiune numerică egală, care comitet cel puțin de două ori într'un an să se adune în gremiul diecesei și să percurgă în detaliu toate lucrările de manipulare, și cu finea fie cărui an să se dea clerului rațiunii specifice revădute și aprobat despre starea activă și pasivă a fondurilor. Cum că membrii capitulelor nu sînt destulă garanță de siguranță întru manipularea fondurilor, documentează exemplele întimplărilor daunose pentru fonduri, a căror amintire e odiosă. Deslegarea acestei cauze nu mai suferă amănare.

(Va urma.)

Noutăți.

Din diecesa Lugosului. On. *Corneliu Iubaș* fost paroch în Zorlențul mare fu strămutat în aceeași calitate la *Solii* în districtul vicarial al Hașegului.

Întru mărirea lui Dumnezeu. On. *Damnă Iuliana Habor*, preotesă veduvă în

Lugos, nepôta Reverendissimului Petru Pop vicar capitular, a binevoit a dărui bisericii parohiale-catedrale gr. cat. din Lugos un măsaiu de borangie brodat frumos pre mormintul Domnului în preț de 20 fl., o perină tot pentru s. mormint anume lucrată de dînsa în preț de 10 fl. și un acoperemînt roșu cu brodaturi de mătăsu în preț de 20 fl. tot prin dînsa lucrat. — Cu ocaziunea ss. Pasiei poporanul *Gligorăș Murășan* din Chimiteinic a dărui bisericii noastre de acolo 66 fl. pentru cumpărarea unui clopot nou, er *Maria Moldovan a lui Pavel* a dărui un stîchar frumos în preț de 8 fl.

Dar generos. Aflăm cu viuă plăcere, că Il. Sa domnul inspector regesc de școle din Szolnok *Iuliă Bardosi* la meritele, ce și-le-a câștigat pentru institutele noastre culturale din Blag, a mai adaus dăruiind pe sama Seminariului Vancean al tinerimii studioase din Blag colecțiunea mapelor speciale ale comitatelor din Ungaria și mai deunazi vre-o 50 de pomi nobili pentru grădina de pomi a numitului seminar. Fapta generosului bărbat nu are lipsă de laudele noastre: ea vorbește de sine. Aceea, ce noi dorim, este, ca fapta acesta să afe cât mai mulți imitători. Dacă am contribui fiece care cu ce putem la institutele noastre, am arêta alte rezultate de cât cele de până aici.

Adunări populare. Partidul poporal va aranja în 22 a c. două adunări populare, anume în *Érsekújvár* și în *Nagy-Kanizsa*, în carti se va desvêli programul partidului și se va urgita revizuirea legilor politice-bisericesci.

Un sacrilegiu înflorătoriu s'a întimplat Duminecă în Szolnok. Patru studenți de la gimnasiul de stat de acolo intrînd în biserică au luat s. Cuminecătura. Pe când se depărtau din biserică acei tineri perđuți, i-a întimplat preotul Karkarecz, căruia i-a fost bătător la ochi risul și purtarea lor nerușinată. Spre surprinderea sa preotul vede, că unul din cei 4 tineri scuipă, și în scuipat era s. Cuminecătura. Preotul, spre a nu fi călcată s. Cuminecătura de trecători, a trimis pe clopotar după un antimis luînd cuminecătura scuipată de către tinerii decăduți. Preotul iadată ce a vėdut profanarea înflorătoare, a oprit pe tinerii blasfemi și a constatat, că sînt studenți de a VI-a clasă de la gimnasiul de stat din Szolnok, din acea clasă, în fruntea căreia stă profesorul Posch, declarat nu de mult ca neconfesional. Cu câteva zile mai înainte, pe când ducea un preot catolic s. cuminecătura la un morbos, doi studenți din clasa profesorului Posch s'au purtat în mod nedecent față de s. cuminecătura, și unul din ei a zis: „Dumnezeul acesta nu mi-s'a recomandat, prin urmare nu sînt dator, să-l salut.” Purtarea școlărilor profesorului ateu Posch au scandalizat chiar și pe ministrul Wiassics. Vom vedé. ce măsuri va lua față de profesorul, a căruî neconfesionalitate a justificat-o în parlament.

Scandal cu ocaziunea procesiunii de la Pascal. În Șopron pe când făceau romanocatoicii procesiunea religioasă preserisă, „Înviarea Domnului”, judele de la tribunal Havas Lajos sta cu pēlaria pe cap. Birjarul Wagner scandalizat i-a aruncat pēlaria de pe cap. Judele a acusat pe Wagner la poliție. Tînêndu-se pertractarea, Wagner nu recunôsce, că el ar fi luat pēlaria de pe prețiosul cap al judeului Havas, eră acesta nu pôte dovedi prin nici un martor vinovăția lui Wagner.

Insultarea religiunii. În 1 Ian. a. c. s'a întimplat în Budapesta o insultare a cultului religios. Anume pe când preotul catolic îndeplinea serviciul divin la o înmormîntare, doi tineri beți l-au conturbat intonînd cînătece de jos. Întrevenind poliția, conturbătorii au fost arestați și dați pe mîna justiției. La pertractarea din 14 a. c. ei au fost osîndiți pentru insultarea religiunii la câte 100 fl. amendă pe basa §. 190 a. cod. pen.

Procese police. Ziarul „Dreptatea” din Timișoara a avut și a doua serie de procese. Saria acesta s'a pertractat Joi. Redactorul responsabil Dr G. Candrea, care înainte de a i-se inmanua actul punerii sub acusă a trecut în România, a fost condamnat la

doi ani temniță de stat și o amendă în bani de 1450 fl. și la suportarea speșelor procesuale în sumă de 200 fl. Banii toți se subtrag din cauziunea foil. Motivul verdictului e agitațiune în contra națiunii magiare și în contra auctorităților. — Pentru demonstrațiuni în contra statului tribunalul din Alba Iulia a condamnat Vineri pe 14 Români la carcer de câte 4 zile până la 2 lun. Îndulcirii pentru serbările milenare!

Revolverjurnal. În Ianuar a c. Samuel Koch, redactorul dela revolverjurnalul „Politische Blätter” din Viena, s'a prezentat la un călugăr bătrân de preste 70 de ani și i-a arêtat deja cules un articol, în care bătrânul monach este acusat de adulteriu. Jupânal Koch Samuel a poftit 600 fl. spre a nu publica articolul insultător. Bătrânul călugăr, în loc de a se lăsa a fi terorizat prin apucătura mișelăscă a lui Koch, i-a dat pe mîna justiției, care covingēndu-se despre mișelia lui l-a condamnat la trei ani de temniță.

Serbările tubilare ale „României Jună” au succes deplin. Universitarii din Budapesta, Cluș, Gratz și Cernăuți, pe cum și cei din Bucuresci și Iași au fost reprezentați prin deputațiuni la serbările colegilor lor din Viena. Asemenea au luat parte la serbări mai mulți din foștii membri ai societății academice „România Jună”, pe cum și alte persoane distinse.

Păcatele cărțariei. „Fejérmegyei Napló” scrie, că și membrul casinei țerii dr Kosztka, care a demascat pe jucătorii de cărți Daniel și Babó, încă își are păcatele sale în cărțarie. Anume în anii trecuți Kosztka a rămas dator din cărți lui Tamásffy Gyula 4 fl. Când acesta și-a pretins banii, Kosztka l-a insultat. De aici a urmat duelul, a căruî jertfă a căduț Tamásffy. Wekerle președintele „Casinei țerii” a început mișcarea pentru eschiderea jocurilor hasarde din salele casinei. Cu greu îi va succede lui Wekerle așa ceva.

Jidovimea în școlile din Prusia. Jidovimea nu numai la noi, unde este ca și al doilea Canaan, inundă școlile medii și superioare, ci și în Prusia, în mijlocul poporului cult german. După datele statistice ale ministeriului prusian de instrucțiune din tinerimea de la școlile medii 66% sînt protestanți, 26% catolici și 8% Jidani. Spre a înțelege aceste date trebuie să scim, că din populațiunea întregă Jidovii fac numai 12%. La universitățile prusiane frecuentăză 80.86% protestanți, 14.75% catolici și 4.39% Jidani. Dacă numerii aceștia se aduc în raport cu numărul populațiunii din orașele, unde sînt universitățile, atunci pe 29 catolici vine un universitar catolic, tot pe 10 protestanți unul protestant și tot pe 3 Jidani unul Jidan.

Plôe de decorațiuni. Din incidentul umblării principelui bulgar prin Constantinopol sultanul a trimis decorațiuni tuturor ministrilor bulgari, pe cum și unor deputați și oficiali de rang mai înalt. Cu de acestea se și ferecesce Bulgaria.

Tunuri automate. Ziarul „France” anunță, că ministrul francez de război va cere un credit de 470 milioane francs pentru a introduce la artilerie tunuri de calibru nou, cari se descarcă forțe repede și încă așa, că prima descărcătură se întimplă ca de comun, eră cele alate urmază automate. Frumos înaintăză civilizațiunea în mijlocele de a stingé vieți omenești.

Vinul falsificat și razele lui Röntgen. Fizicul Marchand din Bordeaux a fotografat cu razele X. mai multe vinuri falsificate, și în toate fotografiile s'au vėdut mai multe puncte negre, pe când la fotografarea vinurilor naturale au lipsit punctele acelea. Descoperirea acesta va face, să crească prețul vinului natural, scăduț prin concurența vinurilor falsificate.

Cas de môrte. Ioan Samoilă preot deficienț în *Cacova Iarș* din districtul protopopesc al Indolului a repausat în 28 Martie în al 84-lea an al vieții și al 59-lea al preoției sale.

În veci amintirea lui!

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Minciuni istorice
și diferite alte minciuni.

(Continuare.)

Apusul trebuia apoi să se simțescă respins și prin absolutismul împăraților bizantini, care nu respecta dreptul altuia, su-punea caprițurilor unui singur om averea, libertatea, onoarea și viața civilor, făcu pe sama răsăritenilor din fătărie și din dejosirea lor o lege și cuprindea cu brațe de fer afacerile bisericesci întocmai ca și pe cele lumesci. Autocrații din Bizanț începând deja de la Constantin erau cuprinși mai mult ori mai puțin de mania de a teologisa; mulți dintr'înși au persecutat pe învățătorii cei mai mari ai bisericii începând de la s. Atanasie și până la s. Maxim, s. German și s. Nicefor; edicte dogmatice formale au publicat împărații Basilisc, Zeno, Iustinian, Eracliu, Leo III; de multe ori au pus voința sa în locul canoanelor și au pretins pe sama sa o venerațiune aprăpe idololatrică. Cesaropapismul împăraților și ambițiunea patriarhilor au subsăpat ordinea ierarhică, atrăgând episcopilor de la mitropoliți și a mitropoliților de la patriarhul s'a făcut servilă, episcopatul cel laș și fără de caracter s'a corupt cu desevărsire, și excepțiile se făcure tot mai rare. Patriarhul era un despot preste episcopi, dar cu cât se obișnuia mai tare a deprinde despotism față cu subalternii săi, cu atâta era el mai atârnat de la voința împăratului, cu atâta mai tare se făcea el unelca puterii împărătesci nețermurite, carea absorbia toate. În puterea împărătescă afla patriarhul spriginul cel mai de frunte pentru dezvoltarea și potențarea puterii sale și fără de puterea împărătescă nu putea să mai dobîndescă nimica; el trebuia deci să servescă politicii puterii împărătesci. Acesta a fost bizantinismul, cel ce se întăria din ce în ce tot mai mult. Îndată ce ar fi succes deci a delătura și restul cel mai de pe urmă al influinței papale, în dată trebuia să se perdă de o dată și ori ce sperare de a mai mântui biserica bizantină. Biserica acésta, despoiată de autonomia sa, vătămata în constituțiunea sa, atât de des tratată de propriii săi reprezentanți, nu mai putea să se opună cu succes și pe mai multă vreme islamului; absorbirea bisericii în stat a pregătit calea pe sama islamului. Curtea și patriarhia bizantină s'au aliat în contra Romei și a celor alalte patriarhii; dar curtea și patriarhia bizantină erau incapabile de a frânge puterea sectelor răsăritene, mai ales pe a monofisitelor și de a smulge din mâinile Arabilor fanatici prada, erau înse destul de tari pentru a nimici legătura de unitate cu Apusani, cari singuri puteau să le aducă ajutoriu durabil, fie cu instituțiile sale populare, cari înfloriau în vigore tinerescă, fie prin auctoritatea mai înaltă a unei biserici mai libere, carea chiar din cauza acésta era și mai puternică și mai încununată cu succes și cu triumf. Bizanțul în nefericita sa orbie l-a respins ca pe nisece barbari.

De vre-o câte va ori se iviseră deja desbinări trecătoare între Orientul și Occidentul creștin. Arianismul părea multă vreme, că l-a desbinat cu desevărsire. Pe timpul

sinodului din Sardica și după aceea desbinarea își însușise caracter tot mai hotărît. Dar crizele acelea au trecut. Numai scurtă vreme au turburat apoi unitatea bisericii în vécule al V-lea căderea s. Crisostom, patriarhatul lui Nestoriu și sinodul Efesan al lui Dioscor. Desbinări mai lungi au provocat mai apoi schisma lui Acaciu, cërta pentru cele trei capitule, ajungerea la putere a monoteiștilor și după aceea a iconoclaștilor. Desbinările acestea s'au delăturate, dar nu fără de a lăsa în urma sa germe de neîncredere și discordie. În vécule al IX-lea era deja grămădit destul material de plângere, displăcere, ură și vrășmășie împrumutată între Apusani și între Răsăriteni.

Latinii erau deja de mult amărîți asupra Grecilor din cauza violențelor împăraților bizantini, cari li-s'au făcut din ce în ce tot mai străini. Purcederea împăratului Iustinian I față cu Papa Vigiliu, a împăratului Iustinian II față cu Papa Sergiu și mai ales maltractarea Papei Martin I prin împăratul Constante nu erau date uitării. Cu renoirea acestei persecuții a amenințat Leo III. Asuprirea Italiei din partea exarșilor bizantini din Ravena, lipsa aprăpe totală a ajutoriului din Bizanț în contra barbarilor, neputința constatată a dinastiilor bizantine, cari se schimbau atât de des, ajungerea atât de desă a ereselor la putere în Bizanț: acestea toate au amărît foarte tare spiritele Apusanilor și au făcut, ca numele de Grec să le fie obiect de dispreț, de ură și de grătă. Nu mai puțin indignați erau Latinii din cauza usurpărilor, cari le-au comis episcopii de Bizanț atacând drepturile și privilegiile străvechi ale Alexandriei și Antiochiei și nerespectând nici chiar pe cele ale Romei tot de una, cum se cuvinia. Se temeau Apusani, că patriarhii din Constantinopol vor comite usurpări și mai periculoase pentru biserică, și titlul de patriarh icumenic, pe care și-l însușiră episcopii de Bizanț fără de nici un temei și motiv, i-a întărit în temerea aceea și li-s'a făcut într-o pără nouă de smintelă. În sinodul Trullan Bizantinii fără de nici un motiv extern îndestulitoriu au cutezat, să critice disciplina Apusanilor, și au cercat, să impună legi chiar și scaunului episcopesc al Romei. Acestuia afară de aceea i-au mai răpit în chip violent bisericile și patrimoniile din Italia de mēzăzi și provinciile ilirice și nu i-le-au restituit nici chiar după reclamarî repetite. Forțe simțite a fost pentru biserica romană pierderea aceea, foarte jiguitoare micșorarea acésta a jurisdicției ei patriarhale în Sud și Ost. Ast fei un șir lung de experiențe amare a indispus tare Occidentul și mai ales Roma față cu Bizanțul. Cu toate acestea Papii din partea sa au cultivat după putință pacea, au suferit multe tăcând și au cercat cu multă grije, să depărteze ori ce motiv de vrăjba.

Dar și Grecii încă erau indispuși și cuprinși de manie asupra Apusanilor. Deja și opoziția, ce a făcut-o Roma înălțării scaunului episcopesc de Bizanț hotărîte în conciliile din 381 și 451, au pus-o Bizantinii pe rēvaș. La acésta s'a mai adăus invidia Bizantinilor pentru superioritatea, ce a manifestat-o Roma în luptele dogmatice, mania din cauza, că vađa Papiilor creștea neîncetat, mai departe din cauza, că Papii espunându-se

pentru interesele Italianilor au triumfat de multe ori asupra exarșilor sau locțiitorilor împărătesci din Ravena, și din cauza puterii lumesci, ce au dobândit-o Papii în vécule al VIII-lea, supărarea Bizantinilor, pentru că și-au pierdut teritoriul din Italia, și pentru încoronarea lui Carol cel Mare de împărat roman, carea părea a se împotrivi drepturilor „împăratului Romeilor“. Bizantinii se supărau vędând, că cele ce au pierdut ei în Apus din vina sa proprie, acelea toate le-au câștigat alții. Eliberarea Italiei din jugul bizantin, carea o reclamaseră împrejurările, cetatea împărătescă o privia de o rēscolă fărădelege, noua împărăție romană, carea s'a aședat pe temeiuri de tot creștine, o privia de o usurpare revoluționară. Domnia barbarilor în Roma cușilor Bizantini le era obiect de dispreț, și ei au accentuat cu în-gâmfare decăderea culturală a Occidentului provocată prin domnia aceea a barbarilor.

Disensiunile încă nu trecuseră și pe terenul esențial, pe al credinței. Pe terenul acesta susta încă unitatea bisericii. Durere, învrăjbirea au să primescă o basă mai solidă, un remei dogmatic și o estensiune mai mare așa, cât cu vremea învrăjbirea acésta a ajuns, să se facă schismă totală. Temeiul acesta dogmatic și estensiunea acésta mai mare i-a dat-o Fotie.

Dinor de la „Tel. Rom.“ le place a grăi despre „jugul papal“. Ei zic în numărul 100: „Aū doră pentru că au fost prea fericeite, s'au rupt atâtea popóre culte de cătră biserica Romei scuturând jugul papal? Reformațiunea pentru ce s'a făcut? Ce a produs acésta sguđuitură puternică în sinul bisericii romane? Aū dor pentru că jugul papal a fost ușor și plăcut ca jugul lui Christos, a cărui locțiitori se giréză papii a fi?“

Ei sint în cât va îndreptățiți a grăi despre „jug“. Măntuitoriu încă a zis în Mt. 11, 29: „Luați jugul meu preste voi și veți învățați de la mine, că blând sint și smerit cu inima, și veți afla odihnă sufletelor vóstre: că jugul meu e bun, și sarcina mea ușoră este.“ Așa e, jugul bisericii adevărate a lui Christos e bun și sarcina ei este ușoră, dar numai pentru cei ce sint blândi și smeriți cu inima; în dată ce înse locul blândetei și smereniei îl cuprind motive necurate, în dată jugul acesta se face amar și sarcina acésta insuportabilă. Și acésta a fost cauza, pentru care „s'au rupt atâtea popóre culte de cătră biserica Romei scuturând jugul papal“. Nu noi o zicem, ci a zis-o regele Frideric II al Prusiei: „Dacă vom să reducem cauzele propagării reformațiunii la principii simple, atunci vom găsi, că ea în Germania a fost opera interesului, în Anglia opera dragostii și în Franța strēmurul neului.“ Așa dară tot cântecul cel vechiu despre aceea, că „tot, ce este în lume, pofta trupului este și pofta ochiilor și trufia vieții“. Și după ce s'a făcut o dată desbinare bisericescă din unul din aceste trei motive, diferențarea dogmatică trebuia să urmeze de la sine, căci cei ce au făcut desbinarea, voia să-i dea și un colorit de îndreptățire prin aceea, că învinuia biserica catolică zicând, că ea s'ar fi abătut de la învățătura de credință vestită de Măntuitoriu și de ss. Apostoli.

Și de la regula acésta nu s'a abătut

celi Bizanțului, când s'a desbinat de cătră biserică s. Petru. Barda, unchiul neputinciosului împărat Michail III, se aprinse de patimă față cu văduva fiului său. El alungă de la sine pe soție-sa și trăia în incest notoriu cu noră-sa. Patriarchul Ignatiu s'a fost datat a suferi multe, dar în fața acestei simțeli publice nu putea să tacă. Admonițiile lui au fost zădarnice. Vrednicul arhieru s'a hotărât la pașul extrem: în sărbătorea Epifaniei 857 a denegat atotputernicului Barda în vechiul poporului s. cuminecătura. Se zice, că Barda atunci a pus mâna pe sabie și a amenințat pe patriarchul, că-l străpunge; dar acesta n'a voit scie de frică, ci l'a adus a minte de izbînda lui Dumnezeu. Barda s'a stăpănit și s'a hotărît, să aștepte timp potrivit spre a-și răsufla asupra lui Ignatiu. Pe patriarchul nici chiar amenințările împăratului nu-l putură îndupleca, să schimbe cenzura lui Barda. Acesta părăsise și până atunci pe inamicii lui Ignatiu în frunte cu episcopul Gregoriu Asbesta de Siracusa, dar de aci încolo legătura lor se făcu încă și mai strînsă, și Barda nu odihni, până nu-și succese a alunga pe Ignatiu din scaunul patriarchal. Îl acuză la împăratul în tot chipul, până și cu aceea, că ar fi conspirat împotriva împăratului. În 23 Novembre 857 îl esilară pe Ignatiu fără de nici o investigare.

Cu alungarea lui Ignatiu Barda și Gregoriu Asbesta și-au ajuns scopul cel mai de aproape. De aci încolo au purces numai înec și paș de paș. Scaunul patriarchal de facto vacant nu l-au umplut în dată. Ei simțeau, că purcederea sa tiranică nu o vor putea justifica înaintea poporului. De aceea s'au hotărît, să înduplece pe Ignatiu, ca el să renunțe la patriarchie. Au cercat cu buna și cu chinuri de tot felul, să stărcă de la el abdicarea. Inse toate încercările acestea au fost zădarnice. De aceea au ridicat la o lună după alungarea lui Ignatiu pe Fotie în scaunul patriarchal.

Părțile celei mai mari a episcopatului din patriarchia Bizanțului și a clerului din Bizanț a sciut Barda prin apucături viclene și prin violențări să le impună subordonare față cu Fotie. Dar pentru ca acesta să fie recunoscut de patriarch legitim, era de lipsă aprobarea din partea Papei. Barda și Fotie au și cercat cu epistole lingușitoare și cu daruri bogate, să obțină de la Papa Nicolau I aprobarea aceea. Papa inse nu s'a grăbit cu darea aprobării, ci a trimis la Constantinopol legații, cari să cerceteze afacerea. Lui Barda și lui Fotie le-a succese, să mituiescă pe legații aceștia, și au înscenat în an. 861 un sinod, în care Ignatiu fu înținat de față și cu consensul legaților Papei a fost osîndit și lipsit de nou de patriarchie. Ignatiu a apelat la Roma, și Papa investigînd lucrul în an. 863 a osîndit pe Fotie și l-a declarat pe Ignatiu l-a declarat de patriarch legitim.

Lui Fotie în urma acestei sentențe a Papei Nicolau l-a restat singur numai alternativa, că sau să-și recunoască ilegalitatea și să părăsescă scaunul patriarchal, pe care-l surpase, sau să facă revoltă bisericească și să caie calea aceasta să se susțină în patriarchie. Ambiția lui și împrejurarea, că avea la spațiile său curtea împăratăscă, l-a făcut, să se hotărască la cea din urmă. În anul 867 a canonizat Fotie pe Papa Nicolau. Dar pentru ca să dea schismei sale un colorit de dreptățire, el, care în an. 858 declarase,

că credința lui e una cu a Papei Nicolau, acum l-a declarat pe acesta de eretic.

Așa s'a născut desbinarea răsăritenă din incestul lui Barda.

(Va urma.)

Relațiunile administrative și eclesiastice ale Românilor din provincia Beiușului între veacul 13—16.

(Continuare.)

C.

Admițînd, că preoțimea română din ținutul Beiușului va fi fost greco-orientală schismatică, și că numai în cele temporale ar fi fost sub jurisdicțiunea episcopului rom. cat. ca domn de pămînt, era nu și în cele spirituale, în acest caz de la sine se impune întrebarea, că:

Ôre afară de jurisdicțiunea protopopescă atrînat-a acea preoțime și de la jurisdicțiunea vre unui episcop gr. or. diecesan, și dacă da, unde a reședut acel episcop?

Fie fost provădit protopopul român din provincia Beiușului chiar și cu putere quasi episcopală, ordinea canonică totuși a poftit, ca acel protopop puterea sa jurisdicțională să o fie primit de la ôre care episcop al bisericii respective și adevă de la acela, care, cu ori fără permisiunea regescă din Ungaria a deprins drept de jurisdicțiune diecesană preste bisericile române gr. or. schismatice din numita provincă.

Era ce se ține de aceea, că în ce loc să fie reședut acel episcop, vor pute zice unii, că în Beiuș. Pentru că Pontificele Inocențiu III deja la 1205 face amintire de episcopia „Beleknesului“ supusă jurisdicțiunii patriarchului Constantinopolitan, și preste care episcopie jurisdicțiunea canonică o conferesce — salvo iure a patriarchului Constantinopolitan — Archiepiscopului rom. cat. din Caloceea, inse numai la acel caz, când ar uni acea episcopie. Beleknesul inse e identic cu „Belenes“. Deci în Beiuș ori în apropierea aceluia din veacul al 13-lea începînd a existat episcopie română gr. or. schismatică.

Din parte-mi inse nu pot accepta părerea acesta și încă din următoarele motive:

a) În documentele estradate în decursul veacurilor 14—16, fie prin episcopi oradani, fie prin regi țării, nici o amintire nu se face despre existența vre unei episcopii române din Beiuș, respective despre vre un episcop român din provincia Beiușului.

Episcopii oradani în scrisorile sale adese vorbesc despre voievozi, enezi și preoți români, nu inse și despre episcop român, măcar că aveau prilej, să facă ceva amintire. Semn că episcop român în provincia Beiușului nu reședea.

A fară de aceea este de necreșut, ca episcopii latini din Orade ca tot atîția propagatori ai unirii să fie suferit, ca în teritoriul dominiului episcopesc să aibă reședință necum episcop român schismatic, dară dora nici episcop român unit.

Ori nu se scie, că chiar și în veacurile 17—18 episcopii latini din Agria, Zagrabia, Alba Iulia și Orade excepționale, ca pe teritoriul diecesei lor respective în una și aceeași cetate residențială să se înființeze episcopii greco-catolice independente de jurisdicțiunea episcopilor rom. catolici respectivi?

b) Dacă în Beiuș deja la 1205 ar fi existat episcopie română de rit oriental, cum

se întimplă totuși, că Pontificele Inocențiu III la 1204 esmite nu pe Archiepiscopul din Caloceea, ci pe Simeon episcopul rom. cat. din Orade, ca să cerceteze viața călugărilor grecesci (de rit oriental) din Ungaria, ca dacă se pot reforma, să li-se dea un episcop?

c) Dacă episcopia Beleknesului ar fi identică cu episcopia Beiușului, cum se da totuși jurisdicțiunea preste aceea nu episcopului din Orade, ci Archiepiscopului din Caloceea, când se scie, că provincia Beiușului din început s'a ținut de teritoriul jurisdicțiunii diecesane a episcopului din Orade? Sau dora episcopul din Orade să nu fie fost în stare, să unescă cu mai bun succes acea episcopie, decât Archiepiscopul din Caloceea, care reședea departe de provincia Beiușului?

Vor pute înse zice alții, că dacă n'a existat episcopia Beiușului, tot a trebuit să fie un episcop român de rit oriental în teritoriul diecesei rom. cat. din Orade, pentru că de es. la an. 1608 Sigismund Racoti pe preoții calvinesci din ținutul Beiușului îi scote desubjurisdicțiunea episcopului Sava (Episcopus certarum ecclesiarum valacharum et rasi-anarum ditionis Transylvaniae); că la 1609 Gavril Betlen în diploma dată despre sentințele preoților români deosebit amintesce comitatul Bihorei, ținutul Beiușului și al Hategului (Acte și Fragm. pag. 196); că la 1628 Genadiu se scie ca Archiepiscop și al Orădiu, era în diploma confirmării Mitropolitului Iosif Budai acestuia i-se da jurisdicțiune și preste bisericile din Biharea și Zarand.

Unele ca acestea ar pute servi ca dovezi, că acel episcop Sava ar fi reședut în teritoriul diecesei rom. cat., că Genadiu a purtat titlul de Archiepiscop și al Orădiu spre susținerea continuității istorice despre existența episcopiei oradane din veacurile antecedente.

Admit, că episcopul Sava din 1609 să fie fost episcop român resident în ținutul dintre Murăș și Crișuri, dară aceea nu o pot accepta de document pozitiv, că titlul Archiepiscopului Genadiu ar dovedi existența episcopiei române din Orade ori cel puțin din ținutul Orădiu.

Espreșiunea aceea de Archiepiscop . . . din ținutul Orădiu o considăr numai ca dovadă a jurisdicțiunii teritoriale a numelui Archiepiscop așa, cum s'a dat atare jurisdicțiune Mitropolitului Iosif Budai (1680) preste bisericile din Biharea, sau după cum vorbesce principele Betlen la 1609 despre sentințele preoților din comitatul Biharei și ținutul Beiușului. *)

Pentru că la 1542 respective 1544 comitatele Arad, Biharea, Zarand, Beches, Ciongrad, Solnoc și Timiș închiind uniunea cu Transilvania, din acel timp părțile Orădiu s'au considerat ca parte teritorială a Transilvaniei, și încă cu atât mai virtos, căci Oradea de pe timpul domniei principelui Booskay a trecut în dominiul posesional al principilor Transilvanii.

Când inse amintesc acestea, numai aceea voesc a asera, că în Beiuș respective în provincia Beiușului și în Orade în veacurile 13—16 n'a fost episcopie română gr. orientală schismatică, nu inse și aceea, că de es. bisericile românesci din acea provincă să nu fie stat sub jurisdicțiunea unui ori altui episcop român

*) Este de mirat, că la 1643 în decretul confirmational estradat pentru Mitropolitul Ștefan Simonicu nici o amintire nu se face despre ținutul Beiușului.

de rit oriental din vecinătatea acelei provincie, sau — după încetarea acelor episcopate pôte esistente — sub Iurisdicțiunea Mitropolitului român din Alba Iulia.

(Va urma.)

Bibliografie.

A apărut și se află de vîndare la tipografia seminarială:

Îndreptariu

în cauză dărilor directe de stat, pentru oficiile parohiale gr. catolice. Blaș 1896.

Broșura constă din 39 pagine, în cari se dau invitațiunile cele mai bune, cum au să purcedă oficiile parohiale și curatoratele, cum și privații la aruncarea și conscrierea dărilor de stat și anume: 1. a dării de case, 2. a dării de câștig, 3. a dării după canete, 4. a dării supletore generale de venit, 5. a taxei de scutire dela miliție, 6. a dării de arme și de vînat și 7. comisiunile pentru aruncarea dărilor. — Prețul unei broșuri e 8 cr., expedită franco sub fașe II cr.

Instrucțiune

dată de Inaltul ministeriu de interne cu privire la procedura contra morbului de ochi: „trachoma”, pentru auctorități publice și învățători. — Broșura constă din 15 pag. și costă 5 cr., spedită franco sub fașe 8 cr.

Tot la tipografia seminarială se află de vîndare:

Triod, crudo fl. 6.50, legat în piele tare și cu copcii fl. 10.

Ototoichul cel mic edit. III. Blaș 1892. Prețul nelegat 80 cr. v. a., legat cu călcăi de pânză cu 95 cr. v. a. Legat dimpreună cu Pentecostariul costă 1 fl. 80 cr. v. a.

Editor și redactor răspunzător:

Dr. Victor Szmigelski.

108 număr.
1895 v.

(17) 1—1

Arverési hirdetmény.

Alulint bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a hosszua-zói kir. járás-bíróság 1896. évi 312/p. számú végzése következtében Olteán Vazul ügyvéd által képviselt Pátia takarékpénztár javára Albert Elek és társai ellen 123 frt. 16 kr. s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 300 frt — krra becsült. Trutia Diomidnál: 2 rehen. Albert Elekuél: egy ló. Ruszán Nikulaenál: egy bivalyból álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a hosszua-zói kir. járás-bíróság 460—1896. számú végzése folytán 123 frt 16 kr. tőkekövetelés, ennek 1890. évi Augusztus hó 20 napjától járó 6 % kamatai és eddig összesen 11 frt 43 krban bíróság már megállapított költségek erejéig Szancsalon

alperesek házánál leendő eszközlésére 1896. évi Április hó 25-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a vendi szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107 és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Hosszuaszón 1896. évi Mártius hó 28. napján.

Dózsa Sámuel
kir. jbirósági végrehajtó

Nr. 48—1896.

(16) 1—1

Licitatiune minuendă.

Pe temeiul decisiunii consistoriale de dat 11 Aprilie 1896 Nr. 1445 se escrie licitatiune minuendă pentru edificarea unei case de locuit în dominiul Seminarului archidiececan de la Sâncel cu terminul de 1 Mai st. n. 1896 exclusive.

Prețul minuend este: 2443 fl. 35 cr. v. a.

Planul și preliminarul se pot vedé în locuința Rectorelui Seminarului archidiececan din Blaș.

Ofertele sigilate și provédute cu vadiul de 10% din prețul minuend până la terminul indicat sînt de a se trimite Rectorelui seminarial.

Dintre licitanți Consistoriul archidiececan își rezervă dreptul a alege după plac.

Blaș 17 Aprilie n. 1896.

Dr. Alexandru Grama
can. mitr. Rector seminarial.

(14) 1—5

DEPOSITUL

de marfuri de postav și lâna de óe

Graz, Murgasse 9

VINCENZ OBLACK

liferant de curte c. și r.

recomandă Preaonoratului Cler și Preaonoratelor administrațiunii ale mănăstirilor postavurile sale de talar (negru și natural alb), Dreihdrath (negru și natural alb), introduse și esperimentate cu succes fôrte bun de douăzeci de ani pe cum și tóte calitățile de peruvienne și tosking negru, materi de Kammgarn pentru pantalon, rocuri și pardisiuri și lode deplin impermeabile de pèr veritabil de cămilă pentru havelockuri și mencikoffuri în negru și sur închis șel. Cu prețurile cele mai ieftine. Trimiterea de mustre franco.

ANUNȚ!

Prin acésta aduc la cunoșcința On. Public din loc și jur, că am depositul principal concesionat pentru întreg ținutul a

„Bereriei regale societate pe actii“ din Steinbruch

și vînd pentru consumenți calitatea cea mai bună din deposit stila cu 16 cr.

Pentru vîndători (ospétari):

Bere de Martie (neaccisată) stila cu 11 cr.
Bere regală (neaccisată) stila cu 10 cr.

Fiînd bereria acésta o bererie nouă, ea nu cruță nici mijloce nici material, ca să producă cea mai bună și mai sănătósă dintre berile, ce se produc azi în țară. De aceea este fôrte recomandabil, ca toți vîndătorii de bere să introducă în cercul mușteriilor sêi acésta bere, care pe lângă calitatea sa cea bună este și fôrte ieftină.

Asigurând On. Public, că tot de una va fi servit prompt și cu berea cea mai prospétă și curată, îl rog pentru sprigin binevoitor.

Blaș în Aprilie 1896.

Cu deosebită stimă

Basiliu Turcu

depositorul bereriei regale din Steinbruch

(15) 1—5